

Instytut Filologii Wschodniosłowiańskich UAM
rok akad. 2024/2025

Tytuł naukowy, imię i nazwisko: dr Anna Stryjakowska

Opis przedmiotu:

Seminarium dyplomowe (licencjackie* / magisterskie*) z zakresu:

- językoznawstwa*,
- literaturoznawstwa*,
- komparatystyki literacko-kulturowej*

* proszę podkreślić

Krótką charakterystyką tematyki / problematyki seminarium dyplomowego:

W ramach seminarium proponuję namysł nad najnowszą literaturą rosyjską oraz ożywcze (re)interpretacje XIX- i XX-wiecznej klasyki w optyce nowoczesnych kategorii badawczych. Bliskie będzie nam antropologiczne pojmowanie literatury jako pola refleksji nad człowiekiem i integralnej części współczesnej rzeczywistości. Gorąco zachęcam do porównawczych zestawień literatury rosyjskiej z tekstami z innych kręgów kulturowych oraz dziedzin sztuki (szczególnie kinematografii), w równym stopniu wspieram jednak błyskotliwe analizy wyłącznie utworów literackich.

W kręgu realizowanych w pracach zagadnień mogą znaleźć się np.:

- relacje międzyludzkie: związki, przyjaźń, rodzina, relacje z rodzicami;
- tematyka *coming of age*;
- role genderowe: redefiniowanie kobiecości, męskość patriarchalna i poszukiwania *nowej męskości*;
- tematyka LGBTQ+;
- literackie reprezentacje ciała, kulturowe uwikłanie ciała, seksualność;
- trauma indywidualna, dziedziczenie traumy;
- zaburzenia psychiczne, choroba, autodestrukcja;
- emocje i stany afektywne bohaterów;
- literatura autofikcyjna; konstruowanie tożsamości i jej płynność;
- literacka recepcja współczesnej Rosji.

Nakreślone wyżej ramy nie wyczerpują katalogu możliwych do rozpatrzenia problemów; jestem otwarta na pomysły badawcze Uczestniczek i Uczestników seminarium.

Podjęmowane przez nas zagadnienia osadzimy w adekwatnym kontekście teoretycznym, opartym na aktualnych narzędziach badawczych (kulturowa teoria literatury, badania genderowe, feministyczne i queerowe, zwrot polityczny, posthumanizm, postkolonializm, somatopoetyka, zwrot ku rzeczom...); integralną częścią zajęć będzie kształtowanie warsztatu literaturoznawczego i techniki pisania pracy dyplomowej, a także wspólna lektura tekstów akcentujących wartość czytania i interpretacji. Realizowane tematy uczynimy także pretekstem do swobodnych rozmów, uwzględniających dynamikę współczesnego świata.

Przykładowe tematy prac dyplomowych:

- Образ женского тела в избранных рассказах Ивана Бунина. Попытка интерпретации произведений сквозь призму категории *male gaze*
- Сравнительный анализ образов супружеской измены в творчестве Льва Толстого и Антона Чехова
- Портрет неудовлетворенной женщины в романе *Бесы* Федора Достоевского и фильме *Левиафан* Андрея Звягинцева. Попытка сравнительного анализа Лизы Тушиной и Лилии Сергеевой
- Фильм *Lady M* Уильяма Олройда как интерпретация повести *Леди Макбет Мценского уезда* Николая Лескова
- Феномен новой маскулинности в творчестве Алексея Поляринова и Ильи Мамаева-Найлза
- Образ отношений дочери и матери в автофикшн-прозе Оксаны Васякиной и Анни Эрно

- Проблема расстройств пищевого поведения в романах *Голод* Светланы Павловой и *Oto ciało moje* Александры Пакелы. Попытка сравнительного анализа
- Тема однополой любви в произведениях *Лето в пионерском галстуке* Елены Малисовой и Катерины Сильвановой и *Спрингфилд* Сергея Давыдова
- Образ современной России в романах Аси Володиной и Веры Богдановой
- Образ Дагестана в творчестве Ислама Ханипаева
- «Последнее полезное ископаемое развалившейся империи» – образ литературы в романе *Манарага* Владимира Сорокина.

Przykładowa literatura:

- Burzyńska A., Markowski M.P., *Teorie literatury XX wieku. Podręcznik*, Kraków 2006.
- *Kulturowa teoria literatury. Główne pojęcia i problemy*, red. M. P. Markowski, R. Nycz, Kraków 2006.
- *Jaka antropologia literatury jest dzisiaj możliwa?*, red. P. Czapliński, A. Legeżyńska, M. Telicki, Poznań 2010.
- Żychliński A., *Laboratorium antropofikcji. Dociekania filologiczne*, Warszawa 2014.
- Бахтин М., *Проблемы поэтики Достоевского*, Санкт-Петербург 2017.
- Липовецкий М., *Паралогии. Трансформации (пост)модернистского дискурса в русской культуре 1920-2000-х годов*, Москва 2008.
- Skotnicka A., *Szczelina. Bohater współczesnej prozy rosyjskiej i jego światy*, Kraków 2020.
- Łebkowska A., *Somatopoetyka - afekty – wyobrażenia. Literatura XX i XXI wieku*, Kraków 2019.
- *Antropologia ciała Zagadnienia i wybór tekstów*, oprac. Agata Chałupnik [et al.], Wstęp i red. Małgorzata Szpakowska, Warszawa 2008.
- Kristeva J., *Potęga obrzydzenia. Esej o wstręcie*, tłum. M. Falski, Kraków 2007.
- Zimbardo P., Johnson R.L., McCann V., *Psychologia. Kluczowe koncepcje*, T. 4, przeł. J. Kowalczevska, Warszawa 2017.
- *Ciała zdruzgotane, ciała odporne. Afektywne lektury XX wieku*, red. A. Lipszyc, M. Zaleski, Warszawa 2015.
- *Encyklopedia gender. Płeć w kulturze*, red. I. Misiak, M. Tytuła, Warszawa 2004.
- Пушкирева Н., Белова А., Мицюк Н., *Сметая запреты. Очерки русской сексуальной культуры XI–XX веков*, Москва 2021.
- Kołodziejczyk D., *Literatura porównawcza i studia postkolonialne – nowe otwarcie dla komparatystyki?*, „Porównania” 2008, nr 5, s. 57-73.
- Sontag S., *Choroba jako metafora. AIDS i jego metafory*, Kraków 2016.
- Domańska E., *Humanistyka nie-antropocentryczna a studia nad rzeczami*, „Kultura Współczesna” 2008, Nr 3, s. 9-21.
- Helman A., *Twórcza zdrada. Filmowe adaptacje literatury*, Poznań 1998.
- Gorlewska P., *Kino postradzieckie. Trauma doświadczenia sowieckiego w rosyjskich filmach fabularnych po 1991 roku*, Kraków 2021.

Forma i zaliczenie przedmiotu:

czynne uczestnictwo studentów w zajęciach, przygotowywanie poszczególnych fragmentów pracy dyplomowej wg harmonogramu określonego na poszczególne semestry.

Metody oceniania:

- **Metody kształtujące:** monitorowanie i ewentualna korekta realizacji zadań wykonywanych przez studentów (redagowanie tekstu pracy, opracowywanie rozdziałów, analiza materiału źródłowego, itd.)
- **Metody podsumowujące:** ocena końcowa polegająca na merytorycznej wartości przygotowanej pracy oraz zaangażowaniu studentów w ich opracowywanie.

Kryteria oceniania wg skali stosowanej w UAM:

- **bardzo dobry (bdb; 5,0):** terminowe wywiązanie się z obowiązku napisania pracy magisterskiej spełniającej wymagania określone przez Wydział Neofilologii UAM, znacznie poszerzającej zakres wiedzy i zachęcającej do dalszych badań oraz znakomita wiedza i umiejętności w zakresie analizy materiału badawczego;
- **dobry plus (+db; 4,5):** terminowe wywiązanie się z obowiązku napisania pracy magisterskiej spełniającej wymagania określone przez Wydział Neofilologii UAM, poszerzającej zakres dotychczasowych badań oraz bardzo dobra wiedza i umiejętności w zakresie analizy materiału badawczego;
- **dobry (db; 4,0):** terminowe wywiązanie się z obowiązku napisania pracy magisterskiej spełniającej wymagania określone przez Wydział Neofilologii UAM oraz dobra wiedza i umiejętności w zakresie analizy materiału badawczego;
- **dostateczny plus (+dst; 3,5):** terminowe wywiązanie się z obowiązku napisania pracy magisterskiej spełniającej wymagania określone przez Wydział Neofilologii UAM, ale ze znacznymi niedociągnięciami, oraz wystarczająca wiedza i umiejętności w zakresie analizy materiału badawczego;
- **dostateczny (dst; 3,0):** terminowe wywiązanie się z obowiązku napisania pracy magisterskiej spełniającej wymagania określone przez Wydział Neofilologii UAM, ale z licznymi błędami, oraz wystarczająca wiedza i umiejętności w zakresie analizy materiału badawczego;
- **niedostateczny (ndst; 2,0):** niewywiązanie się w terminie z obowiązku napisania pracy magisterskiej spełniającej wymagania określone przez Wydział Neofilologii UAM, niewystarczająca wiedza i umiejętności w zakresie analizy materiału badawczego